

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

Email: callcentre@minjust.gov.ua,
themis@minjust.gov.ua

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,
код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Людмили

[foi+request-71896-](mailto:foi+request-71896-09d2f4eb@dostup.pravda.com.ua)

[09d2f4eb@dostup.pravda.com.ua](mailto:foi+request-71896-09d2f4eb@dostup.pravda.com.ua)

Щодо роз'яснення законодавства

Міністерство юстиції України розглянуло Ваше звернення від 08 липня 2020 року (вх. № ПІ-Л-2394 від 08 липня 2020 року) щодо деяких питань, пов'язаних із отриманням мешканцями багатоквартирного будинку, у якому створено об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, грошової допомоги або компенсації внаслідок надзвичайних ситуацій, і в межах компетенції повідомляє.

Насамперед зазначаємо, що порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, визначає Закон України «Про доступ до публічної інформації», відповідно до статті 1 якого публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Враховуючи наведене, у розумінні зазначеного Закону Ваш лист за своїм змістом є не запитом на отримання публічної інформації, а зверненням щодо надання відповідного роз'яснення законодавства.

Разом з цим інформуємо, що відносини, пов'язані із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, реагуванням на них, функціонуванням єдиної державної системи цивільного захисту, регулюються Кодексом цивільного захисту України (далі – Кодекс), який визначає повноваження органів державної влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, права та обов'язки громадян України, іноземців та осіб без громадянства, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності.

Згідно із статтею 5 Кодексу надзвичайні ситуації класифікуються за характером походження, ступенем поширення, розміром людських втрат та матеріальних збитків.

Залежно від характеру походження подій, що можуть зумовити виникнення надзвичайних ситуацій на території України, визначаються такі види

Міністерство юстиції України
№31242/ПІ-Л-2394/8.1.2 від
15.07.2020
Горовець Є.М. (Перший заступник
Міністра) 15.07.2020 11:20

надзвичайних ситуацій: техногенного характеру, природного характеру, соціальні, воєнні.

Залежно від обсягів заподіяних надзвичайною ситуацією наслідків, обсягів технічних і матеріальних ресурсів, необхідних для їх ліквідації, визначаються *такі рівні надзвичайних ситуацій*: державний, регіональний, місцевий, об'єктовий.

Порядок класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями встановлюється Кабінетом Міністрів України (постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2004 року № 368 «Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями»).

Класифікаційні ознаки надзвичайних ситуацій визначаються центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

При цьому главою 17 Кодексу передбачено *відшкодування матеріальних збитків* та надання допомоги постраждалим *внаслідок надзвичайної ситуації*.

Зокрема, відповідно до статті 84 Кодексу «постраждалий внаслідок надзвичайної ситуації» – це особа, якій заподіяно моральну, фізичну або матеріальну шкоду внаслідок надзвичайної ситуації або проведення робіт з ліквідації її наслідків.

Заходи соціального захисту та відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок надзвичайної ситуації включають: *надання (виплату) матеріальної допомоги (компенсації)*, забезпечення житлом, надання медичної та психологічної допомоги, надання гуманітарної допомоги, надання інших видів допомоги.

Заходи соціального захисту та відшкодування матеріальних збитків постраждалим здійснюються за рахунок: коштів державного та місцевих бюджетів, коштів суб'єктів господарювання або фізичних осіб, винних у виникненні надзвичайних ситуацій, коштів за договорами добровільного страхування, укладеними відповідно до законодавства про страхування, добровільних пожертвувань фізичних та юридичних осіб, благодійних організацій та об'єднань громадян, інших не заборонених законодавством джерел.

Надання невідкладної допомоги постраждалим може здійснюватися за рахунок коштів резервних фондів державного та місцевих бюджетів відповідно до рівня надзвичайної ситуації, а також матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Статтею 85 Кодексу встановлено, що *відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок надзвичайних ситуацій здійснюється у порядку, визначеному законом*.

Також згідно із частинами сьомою – десятою статті 86 Кодексу, якщо будівництво або закупівля квартири (житлового будинку) для постраждалих здійснюється місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання, грошова компенсація за зруйновану або пошкоджену квартиру (житловий будинок) не виплачується.

Постраждалий, яким виплачено грошову компенсацію за зруйновану або пошкоджену квартиру (житловий будинок), житлом за рахунок держави не забезпечуються.

Забезпечення житлом постраждалого або виплата грошової компенсації за рахунок держави здійснюється за умови добровільної передачі постраждалим зруйнованого або пошкодженого внаслідок надзвичайної ситуації житла місцевим державним адміністраціям або органам місцевого самоврядування, суб'єктам господарювання.

Розмір грошової компенсації за зруйновану або пошкоджену квартиру (житловий будинок) визначається за показниками опосередкованої вартості спорудження житла у регіонах України відповідно до місцезнаходження такого майна.

У свою чергу відповідно до положень Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» об'єднання співвласників багатоквартирного будинку (далі – об'єднання) є юридичною особою, створеною власниками квартир та/або нежитлових приміщень багатоквартирного будинку для сприяння використанню їхнього власного майна та управління, утримання і використання спільного майна.

Основна діяльність об'єднання полягає у здійсненні функцій, що забезпечують реалізацію прав співвласників на володіння та користування спільним майном співвласників, належне утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території, сприяння співвласникам в отриманні житлово-комунальних та інших послуг належної якості за обґрунтованими цінами та виконання ними своїх зобов'язань, пов'язаних з діяльністю об'єднання.

При цьому слід враховувати, що згідно зі статтею 5 Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» спільне майно багатоквартирного будинку є спільною сумісною власністю співвласників.

Об'єднання відповідає за своїми зобов'язаннями коштами і майном об'єднання, *від свого імені набуває майнові і немайнові права та обов'язки, виступає позивачем та відповідачем у суді.*

Органами управління об'єднання є загальні збори співвласників, правління, ревізійна комісія об'єднання. Управління багатоквартирним будинком здійснює об'єднання через свої органи управління.

Відповідно до законодавства та статуту об'єднання має право, зокрема: приймати рішення про надходження та витрати коштів об'єднання; визначати порядок користування спільним майном відповідно до статуту об'єднання; виступати замовником робіт з капітального ремонту, реконструкції багатоквартирного будинку; захищати права, представляти інтереси *співвласників* у судах, органах державної влади і органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форми власності (статті 1, 4, 10, 12, 16 зазначеного Закону).

Тобто, з огляду на наведене, а також враховуючи правову природу та основну діяльність об'єднання, виникнення права на отримання відповідної матеріальної допомоги (компенсації) у мешканців багатоквартирного будинку не може залежати від створення та функціонування у такому будинку об'єднання співвласників багатоквартирного будинку.

Разом з цим слід зважати про пошкодження чи знищення якого саме майна йдеться у кожному конкретному випадку (наприклад, особистого майна власника чи спільного майна багатоквартирного будинку) з відповідними правовими наслідками щодо отримання необхідної допомоги (компенсації).

Водночас інформуємо, що Міністерство внутрішніх справ України (МВС) є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки (Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 878).

Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ і який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності.

ДСНС відповідно до покладених на неї завдань здійснює, зокрема розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних з діяльністю ДСНС, підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління ДСНС (Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 року № 1052).

Важливі юридичні застереження!

1. Листи Міністерства юстиції України не є нормативно-правовими актами, не встановлюють правових норм та мають лише інформаційний характер. Їх реальне значення не перевищує авторитет аргументів та суджень, покладених в основу відповідної правової позиції.

2. Роз'яснення законодавства, яке міститься у цьому листі, не є юридичною консультацією щодо конкретної ситуації, не враховує особливостей відповідних фактичних обставин та ґрунтується на презумпції достовірності наданої заявником інформації.

3. З метою отримання повного та вичерпного юридичного аналізу конкретної справи рекомендується розглянути доцільність звернення до адвоката. Поряд з цим держава забезпечує безоплатну первинну правову допомогу (охоплює надання правової інформації; надання консультацій і роз'яснень з правових питань; складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру) – детальніше на сайті www.legalaid.gov.ua.

4. Правова допомога часто потрібна не лише для отримання правильних відповідей на питання юридичного характеру. Нерідко без неї неможливо коректно сформулювати саме питання. Слід пам'ятати, що правильні відповіді на абстрактні питання, які сформульовані неправильно (зокрема, якщо вони насправді не стосуються конкретної справи) можуть призводити до хибних висновків, невдалої стратегії ведення справи та негативних наслідків.

Перший заступник Міністра

Євгеній ГОРОВЕЦЬ

Тетяна Юрченко 271-15-31